

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egy évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felöl szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyitlter sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint

A helyzet tisztulásához.*

Hi Guelf! Hi Ghibellin!

A szép művészetek hazájának — oh —! mily szomorú korszaka volt, a mikor lakosai *hi Guelf! hi Ghibellin* jelszavak alatt pártokra szakadózva, féktelen szenvedélyekkel nem csak egymás ellen törtek, hanem az emberi ész — az emberi szív nagy alkotásait is romba döntötték. A virágzást, a haladást, a jólétet követé a pusztulás, a nem esebb felfogást elfoglalták a rossz indulatok. A történet lapjai mások okulására, elrémítésére példaként mutatnak az ország e szomorú időszakára.

De nem is szükséges oly messze időre, idegen ország multjába elkalandozni. Előttünk saját hazánk, saját szemeink előtt nem rég lejátszott eseményei. A pártszenvedély már-már alkotmány-váltsághoz sodorta édes hazánkat, s ha kellő időben egyesítette nagy hazafiak félrevonultságukból bátran ki nem lépnek, — mi sors várt volna reánk?

Sivár az élet ott, a hol nem a jog-, nem az igazságnak hódolnak, hanem minden lépésnek, minden tettnek rugója, irányítója az önző pártérdek s az ebből fakadó indulatok.

Kinek válnak előnyére, hasznára hamis, egyoldalú felfogásból eredő küzdelmek? Hová vezetnek? Mit eredményeznek?

Kis, elhagyatott városunk is a legujabb időkig erős pártküzdelmeknek volt színhelye. Csendes városunknak különben békés hajlamu polgárai egy-

* E címmel írt vezető-cikkünk a város ügyeiben járatos egyén tollából került ki és az állapotokat oly líven festi, hogy korlátoltat még mindig időszerűnek, megokoltnak tartjuk.

mással farkas szemet néztek, pedig elhagyatottságunkban mily nagy mértékben vagyunk egymásra utalva.

Kinek váltak e meddő küzdelmek előnyére? Városunknak?

Irigykedve, bizonyos keserű érzelmekkel gondolunk vissza — hazánknak — nemzeti királyaink alatt elért nagyságára, arra az időre, amikor a magyar nemzet tisztelettel említették nyugaton úgy, mint keleten. De ép ily vegyes érzelmekkel gondolunk vissza városunknak előbbi időben a hasonló városok közt eloglalt tiszteleire méltó helyzetére, nagyobb jelentőségére, melynek súlyt adott falaink közt a szép haladásnak indult kereskedés, ipar; a műveltség s humánizmus szép alkotásai; polgárainak erényei.

S most! Oh! ne említsük a jelent. Elszomorodunk rajta, mint a ki Rákos terén szántott s visszagondolt a hajdani szebb időkre.

Nem mentünk előre, vissza felé; de nem is visszafelé, hanem nyomorult helyzetbe.

E nyomorúságos helyzetnek felismerése, városunk el nem petyhüdt polgárainak öntudatra ébredése, valahára leoldotta a városunk életére nehezedező azon békókat, melyeket reá rakott a pártszenvedély s ennek nyomában fakadó nemtelen érzelmek.

Már az ez évi október 17-én lefolyt egyhangú községi választás eredménye fényesen megmutatta derék polgárságunknak a jobb, a nemesebb felfogásra hajló megváltozott érzelmeit s a melyeknek bátran bizonyos erkölcsi fensőséggel kifejezést adott a város képviselő-testületének f. évi november hó 14-én tartott alakuló ülésében Molnár Béda

új városi képviselő, különben szent benedek-rendü szerzetes tanár.

Köszönet s elismerés illeti bátor, nemes fellépéséért.

Nagyszabásu beszéde egészen elütött az ily alkalmakkor bizonyos sablon szerint elhangzani szokott beszédétől. Nem volt üdvözlő, de nem is volt programbeszéd, milyent, mint különösen bevezető részében, város tanácstermében már rég hallottunk s friss, üde szellem lengett át. Érdeklődéssel, mély benyomással hallgatta a képviselő-testület a szónok beszédjének bevezető sorait, amikor reámutatott — diskrét módon — a multban történt bibákra, mulasztásokra; helyesléssel kísérte, amikor jellemezte s esetelte a mostani előttünk eléggé ismeretes, nyomorúságos helyzetet, a melynek orvoslására politikai párt s felekezeti különbség nélkül tömörülésre hívta fel az anyagilag is, az erkölcsileg is független polgárságot, mert csakis ez elem nyújt elég garanciát arra nézve, hogy városunk közviszonyai jobbra forduljanak.

Nehéz, felelősségteljes feladat vár a mostani képviselő-testületre. Tisztább, nemesebb felfogásnak tért hódítani, egyesegyedül a városi érdeket szem előtt tartani, tolatoló egyéni aspirációkat visszautasítani; itt rendet s nyugalmat létesíteni, oly magasztos feladatok, a melyeket csakis tiszta szándékú emberek irhatnak zászlójukra. Örömmel követjük tehát Molnár Béda új városi atyát e térre, a hol a városnak minden polgára részére önként is kínálkoznak az érintkező pontok.

Elismeréssel honoráljuk az új városi atyának azon érveléseit is, legalább azt értettük ki — hogy

TÁRCZA.

Katholikus legényegylet.

Végre-valahára az iparos segédeknek, társadalmunk ezen jelentékenyen számottevő, de eleddig még kevés figyelemben részesült osztályának is van városunkban otthona. Van hely, a hol jól végzett napi s heti munkájuk után egy-két órai üdülésre, közös érdekeik megbeszélésére, jó irányú lapok, könyvek olvasására összegyülekezhetnek. Időközönként oktatásban is részesülhetnek, előadásokat, felolvasásokat hallhatnak sok mindenről, a mi manap minden iparosnak hasznos és szükséges. S ezzel egy régi, égető társadalmi kérdés nyert szerencsés megoldást.

A minden humanos törekvésnek igaz barátja s lelkes előmozdítója, a boldog emlékü Major prépost, már a nyolcvanas évek elején maga köré gyűjtötte az iparos ifjúságot, s a tőle vezetett kath. legényegylet rövid időn 53 rendes és 21 pártoló taggal kezdte meg működését. Jóakarató munkásságának gyümölcse azonban keserű csalódás volt. Ebben az időben törte lábát, s így huzamosabb időn át nem érintkezhetvén a még gyenge egylettel, a tagok, vezető hiányában, elszéledtek, mielőtt az 1882. aug. 20-ára tervezett alakuló ünnepélyüket a nyilvánosság előtt megtarthatták volna.

Ez alkalommal, hogy városunkban az egyesület új életre kelt, jónak látjuk a kath. legényegyletek történetét a legrövidebb vonásokban eszetelni.

Az iparos ifjúság tömörítésének eszméje Németországban támadt a jelen század közepé táján. Az eszme első megvalósítója s utolsó leheletéig lelkes apostola Kolping Adolf volt, ki maga is 23 éves koráig mint

inas és legény üzte a cipész mesterséget. Már meglelt korában kezdett tanulni, s később a kölni érsekségben pappá szentelték. S ez időtől kezdve összes erejét az iparos-segédnek erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítására szentelte. S erre nagy szükség is volt akkoriban. Mert míg a céhek fennállottak, addig a legény szorosan mestere családjához tartozott, s a ház, a hol munkát kapott, nemesak műhelye, hanem valóságos otthona is volt; mesterének örömeiben épügy megvolt a maga része, mint a család bármely más tagjának, s így fájdalommal is mindig készségesen osztozkodott. A céhek felbomlásával azonban a mester és legény asztala is ketté vált, s a régi kölcsönös szívéllyeséget hideg-ég, nem ritkán ellenséges érzülés váltotta fel. A mester munkáért a legény csak a legény karjának ereje, kezének ügyessége, arcának verejtéke kellett, a nélkül, hogy szívének nemesítésével, értelmének fejlesztésével a legkevesebbet is gondolt volna. Ugyentörn magukra hagyatva, kilököve mintegy a társadalomból, a fáradtságos munka után a kocsmákban kerestek üdülést, szórakozást, s nem csoda, ha még azok is, kik az atyai hazból jól nevelve s üdvös elvekkkel felruházva indultak vándorutjukra, lassanként testileg-lelkileg elsatnyultak, s gonosz cimborák társaságában nem ritkán istentelen céloknak váltak eszközevé.

A mesterlegények ezen társadalmi s erkölcsi szomorú helyzetének orvoslására keresett és talált Kolping gyógyító szert a legényegyletek alapításában s terjesztésében. Otthont teremtett, a mely az iparos ifjút, ki bővebb kiképzetés kedvéért világnak indul, szeretettel karolja fel, s a fiatal évek ezernyi veszélye és kísértése között mindig biztos menedéket nyújtson számára. A legelső legényegyletet Elbenfeldben, a nagy német iparos városban alapította a hova mindjárt felszentelése után került kápláni minőségben. Innen azu-

tán maguk a legények vitték az egylet eszméjét szét a többi német városba. Köln, Düsseldorf, Aachen, Bonn, Essen, Berlin, Mainz, Freiburg, Boroszló s még számos német város alapított egymásután legényegyletet s valamennyi Kolping tanácsával és segítségével S az iparos segédből lett kath. pap, midőn már Németországba biztosítva látta az egyletek ügyét, az Osztrák Magyar monarchiára irányította figyelmét. Bécsbe jött, s ott Gruscha Antalnak, a sz István templomának szónokának segítségével tömörítette egyesületbe az iparos segédeket.

Ugyanazon időben már nálunk is mutatkozott törekvés az egyletnek magyar földön való meghonosítása. Zalka János, akkor még esztergomi theologiai tanár, volt az első, ki a Religio hasábjain az 50-es évek elején a mesterlegények érdekében fölemelte szavát. Míg azonban külföldön, mintegy varázsütésre egymásután alakultak az egyletek, addig nálunk a politikai intéző körök rossz szemmel néztek a magyar ifjak bármilyen csoportosulását. Midőn azonban Scitovszky János, bíboros érsek is magáévá tette az ügyet, s Szántófi Antal, pest-belvárosi prépost-plébános, megbizta a tagok toborzásával, a megalakulás már csak hónapok kérdése volt. 1856. szept. 8-án a Teréz városban maga Scitovszky primás nyitotta meg az első kath. legényegyletet. Megható volt a jelenet, mikor a bíboros főpap az ifjúság elé tartva az egylet szabályait, az Isten nevében kérdezte tőlük, vajon meg akarják-e azokat tartani: s százak ajkáról, százak szívéből hangzott a lelkesült igen. A bíbor itt szeretettel közelített a munkászubonyhoz, s ez a szeretet nemcsak tiszteletet adott a zubonyoknak, hanem az alatta rejlő szívben emberi méltóságának tudatát is fölkellette. Oktatásukra, felolvasások s előadások tartására kitűnő férfiak jelentkeztek, mint Zalka János, egyetemi tanár, Grynaeus Alajos ka-

Piaczi árak.

Buza	100 kilo	8.—	król 9.80 kr.
Rozs	"	6.60	" 8.60 "
Arpa	"	6.60	" 8.80 "
Kukoricza	"	5.30	" 5.60 "
Zab	"	5.80	" 6.90 "

Szálloda- átvétel.

Alulírott bátorkodom Kőszeg város és környéke m. t. közönségének becses tudomására hozni, hogy **KŐSZEGEN** az

ARANY-STRUCZ-SZÁLLODÁT

f. évi december hó 1-én átveszem és saját kezelésém alatt tovább folytatom.

Főtörökvésem az lesz, hogy az igen tisztelt vendégeimet minden tekintetben kielégítem, egyszerű-mind b. tudomásra adom, hogy **meleg konyhát** egész napon át fogok tartani, valamint **jo és izléses ételek** kiszolgáltatása iránt nagy gondot fogok fordítani.

Kimérésre a **legjobb valódi borok**, valamint **koszegi és schwechti sör** fog kerülni.

Magamat a közönség szíves jóindulatába ajánlva maradok teljes tisztelettel

Jellasits Ignác.

Minden köhögő betegnek
a **Kaiser-féle**

MELL-CZUKORKA

a legmelegebben ajánlható.

2480 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány erősítik meg a biztos hatást köhögés, rekedtség és nyálkásodásnál.

Egy csomag ára 10 és 20 kr.

Biztos eredményt

nyújtanak az általánosan jónak talált

Kaiser-féle

peffermüncz-czukorkák

etvagytalanságnál és gyomorbetegségeknél.

Egy csomag ára 20 kr.

Kapható Kőszegen:

Jánosa Gyulánál.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentét az idő megpróbálásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dorzolesként alkalmazták közvevényel, csaznál, tagzsárgatásnál és megbűléseknél és az orvosok által beborzo-olásokra is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban nem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árnál majdnem minden gyógyszerárterben kapható van; főraktár: Török József gyógyszer-szertár Budapest. Hővadász alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kineb-ből is utaszat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" vedjgy és Richter cégjegyzé-nek mint nem valódit utaszat visza.

RICHTER F. AD. és társai, RUDOLSTADT
es. és kir. udvari szállítók.

Kapható Kőszegen: Floderer Jenő gyógyszerárterében.

KARÁCSONYI ELADÁS!

KRAUSZ JÓZSEF divatárú házában

KŐSZEK, király-út, (ált. takarékpénztár épületében)

november hó 25-től kezdve

a következő árúk lesznek leszállított szabott árak mellett eladva.

Duplaszéles ruha kelme különféle színben mtr	18 kr.
" gyapot " " " " " " " "	32 kr.
" cheviott " " " " " " " "	40 kr.
120 cm. széles gyapot " " " " " " " "	50 kr.
" " " angol cheviot " " " " " " " "	75 kr.
" " " kangarn " " " " " " " "	75 kr.
Divat-pargetok " " " " " " " "	10 kr.

Nagy választék kézimunkák, uris és női-fehérnemű, nyakkendők, keztyűk, női- és gyermek-felöltőkben, nagyon olcsó árak mellett.

Továbbá nagy választék vásznakban, schillon és damasztárú hazai gyártmányok (Rózsahegy, Szepes-Igló és Késmárk) eredeti gyári árakon.

BRAZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

Világhírű, rendkívül jó hatású háziaszer bedörzölés által, meghűléses esetekben: csúsz. köszvény és fül-szakgatásnál, hurutos szembajoknál, torokloblón, difteritisznél, fogfajásnál, migrain, hajhullás és labizzadás ellen Gyógyogymodra (massage) orvosi tekintélyek által ajánlott kiváló szer. Használati utasítás, melyben minden egyes baj ellen miként alkalmazása e szernek részletesen le van írva, minden üvegehez mellékelve van.

Gyártási hely Budapest.

Kapható minden fúszkereskedésben és gyógyszerárterben. Számos elismerő levél a világ minden részéből.

HIRDET M É N Y.

Ő es. és apostoli királyi Felügyelőnek legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik

a XXI-ik magyar királyi államsorsjáték

rendelése, melynek roméllható osztás jövedelme következő közhatalu és jatekonyokokra fog fordítani: 1. A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére stb. alap 2. A sárvári kórház 3. A katolikus tanoncokat védő egyesület 4. A budapesti V. kerületi népkönyvtára 5. A Paulai Szt. Vincéről nevezett irgalmas női köznevelő bizottság 6. A magyar török kereszt egyesület 7. A Zongvárosi közkórház 8. A Kassai Menn. Akadémia 9. A Budapesti Tabitha egyesület 10. A magyar török kereszt egyesület köznevelő bizottság jövedelmei 1-10 részben. E sorsjáték osztása, 1891-ben megállapított nyereményei az alábbi következő jatekterv szerint 365,000 koronára ragnak és pedig:

1. nyeremény	15,000 korona
1.	50,000
1.	20,000
1.	10,000
2. nyeremény	5,000
10.	2,000
20.	1,000
50.	500
100.	200
1000.	50
10000.	20
65000.	10

Az összes nyeremények középsőben hirtetnek ki. A húz. visszavonhatatlanul 1899. évi december 30 án Budapestben történik.

Egy sorsjegy ára 2 ffrtal o. é. van megállapítva. Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottejövedéki igazgató által Budapestben (IX., Csépelrakpart, főmelet), a hóv a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellétt előre be-földendő, valamint elő- és sőt hivatalnál, a legközebb posta-hivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyárulók közegénél. Budapestben, 1899. augusztus hó 1-én. M. kir. lottejövedéki-igazgatóság

Tyúkszem-operátor.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy naponta d. n. 6 órától este 9 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig d. n. 1 órá tól a t. uraságoknak rendelkezésére állok s mindennemű tyúkszemeket

fajdalom és veszély nélkül

eltávolítok, valamint a kinőtt körmök kimet-szését a legnagyobb óvatossággal viszem véghez.

A kül- és belföldi fürdőkben szerzett több évi tapasztalataim alapján, melyekről számos bizonyítványt nyertem, reményem a n. é. közönség teljes kielégítését.

Maradok tisztelettel

Novák József,

tyúkszem operátor

Kőszegen, Kalvaria-utca 228.

6

üzására érvényes jötekonycélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórhaza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért

5 nyeremény á 20,000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20% levonással középsőben kifizetünk.

Első húzas

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljezt:

a jötekonycélu sorsjáték
kezelésége

IV. ker., Kossuth Lajos-utca I. sz.

Sorsjegyek e lap kiadóhivatalában
is kaphatók.